

XV. KÖZGYŰLÉS

A FIATALOK, A HIT ÉS A HIVATÁS MEGVÁLASZTÁSA
ELŐKÉSZÍTŐ DOKUMENTUM

Bevezetés

„Ezeket azért mondom nektek, hogy az én örömöm legyen bennetek is, és teljes legyen az örömötök.” (Jn 15,11): ez Isten terve minden idő férfiainak és nőinek a számára, s így a 3. évezred fiataljainak számára is, kivétel nélkül.

A Úr azt a küldetést adta Egyházának, hogy hirdesse Evangéliumának örömét. Az új evangelizációról szóló szinódus és az *Evangélii gaudium* apostoli buzdítás azzal foglalkoztak, hogy miképpen kell végbevinni ezt a küldetést a mai világban. Azzal, hogy hogyan kell a családok számára elvinni ezt az örömet, a családdal foglalkozó két szinódusi ülés és a szinódusok után megjelent *Amoris laetitia* apostoli buzdítás foglalkozott.

Tovább haladva ezen az úton, a szinódus újabb címe „A fiatalok, a hit és a hivatás megválasztása”. Ebben a témában vizsgálja meg az Egyház, hogy miképpen kell segítenie a fiataloknak felismerni és elfogadni a meghívást a szeretetre, a teljes életre, s felteszi maguknak a fiataloknak is a kérdést, mik az Örömhír továbbadásának leghatékonyabb módjai napjainkban. A fiatalokon keresztül hallhatja meg az Egyház az Úr hangját, amely ma is hallatszik. Mint Sámuel idejében (vö. 1 Sám 3,1-21) vagy Jeremiás idejében (vö. Jer 1,4-10) ma is vannak fiatalok, akik képesek felfedezni az idők jeleit, amelyekre rámutat a Lélek. Az ő vágyaikat meghallgatva előre láthatjuk az egyre közeledő holnapi világot és azokat az utakat, amelyeken az Egyháznak járnia kell.

A szeretetre szóló meghívásunk mindenki számára kézzelfogható formát ölt a mindennapjainkban azokon a döntéseken keresztül, amelyek meghatározzák életünket (házasság, papi rend, megszentelt élet, stb.), foglalkozásunkat, társadalmi és politikai szerepvállalásunkat, életstílusunkat, a módot, ahogyan az idővel és a pénzzel bánni tudunk, stb. E döntéseket vagy magunk hozzuk meg, vagy mások hozzák meg helyettünk, tudatosak, vagy nem tudatosak, ám senki sem vonhatja ki alóluk magát. A hivatásunk megválasztásának célja, hogy döntéseink a hit fényében az öröm teljessége irányába tett lépések legyenek, amire mindnyájan meghívást kaptunk.

Az Egyház tudja, hogy birtokában van „annak, ami a fiatalok erejét és szépségét adja: az öröm a kezdődő dolgok felett, a feltétel nélküli önátadás, a megújulás, az elindulás az új hódítások felé” (*A II. Vatikáni Zsinat üzenete a fiatalok számára*, 1965. december 8): az Egyház lelki hagyományainak gazdagsága sok eszközt kínál, amellyel segíteni lehet az emberek lelkiismeretének és hiteles szabadságának érettebbé válását.

Ebben a perspektívában a jelen *Előkészítő dokumentummal* megindítjuk a beszélgetést Isten egész népével. A dokumentum (amelynek címzettjei a Keleti Katolikus Egyházak Püspöki Szinódusai és Elöljárói Tanácsai, a Püspöki Konferenciák, a Római Kúria Dikasztériumai és a Rendi Elöljárók Tanácsa) egy kérdőívvel ér véget. Ezen kívül tervbe vettük valamennyi fiatal

körében is felmérést készíteni egy internetes kérdőív segítségével, amelyben életükről és vágyaikról fogunk tőlük érdeklődni. Az e két kérdőívre adott válaszok alapján készül majd el a munkaanyag vagy *Instrumentum laboris*, a szinódusi atyák megbeszélésnek kiindulópontja.

A jelen *Előkészítő Dokumentum* egy három szakaszra osztott elmélkedést kínál fel. Először vázlatosan bemutatjuk világunk társadalmi és kulturális folyamatait, amelyek közepette a fiatalok felnevelkednek és meghozzák döntéseiket, és megmutatjuk, hogy a hit segítségével miképpen láthatjuk ezt a helyzetet. Ezután a döntés folyamatának alapvető lépéseit tekintjük át: úgy véljük, ez az a legfőbb eszköz, amelyet az Egyház a fiataloknak fel tud ajánlani, hogy a hit fényében megtalálják saját hivatásukat. Végezetül bemutatjuk az ifjúsági hivatáspasztoráció legfontosabb csomópontjait. Ez azt jelenti, hogy nem lezárt dokumentumról van szó, hanem egyfajta térképről, amely segíteni szeretne a kutatásban, s amelynek gyümölcseit majd a szinódusi folyamat végén fogjuk tudni csak élvezni.

A szeretett tanítvány nyomdokában járva

A most kezdődő folyamat ihletőjeként egy evangéliumi személy képét ajánljuk: Szent János apostolét. A negyedik evangélium hagyományos olvasatában ő egyrészt az a fiatalember, aki úgy dönt, Jézus nyomába szegődik, másrészt „az a tanítvány, akit Jézus szeretett” (Jn 13,23; 19,26; 21,7).

“Mihelyt meglátta Jézust, amint közeledett, [Keresztelő János] így szólt: 'Nézzétek, az Isten Báránya!' E szavak hallatára a két tanítvány Jézus nyomába szegődött. Amikor Jézus megfordult, s látta, hogy követik, megkérdezte: 'Mit akartok?' Így feleltek: 'Rabbi – ami annyit jelent, mint Mester –, hol lakol?' 'Gyertek, nézzétek meg!' – mondta nekik. Elmentek vele, megnézték, hol lakik, s aznap nála is maradtak. A tizedik óra körül járhatott.” (Jn 1,36-39).

Keresztelő János két tanítványa, akik az élet értelmét kutatják, azt hallják, hogy Jézus ezt a keresztkérdést teszi fel nekik: 'Mit akartok?'. Feleletükre: 'Rabbi (ami Mestert jelent) hol lakol?' az Úr hívással válaszol: 'Gyertek, nézzétek meg!' (38-39. vers). Jézus egyszerre hívja meg őket egy belső útra és arra, hogy ténylegesen is elinduljanak anélkül, hogy pontosan ismernék a célt. A találkozás olyan maradandó élmény számukra, hogy még a pontos órára is emlékeznek aztán (39.vers).

Mínt hogy a tanítványok bátrak és elmennek megnézni, amit Jézus mutat a számukra, megtapasztalják barátságát és minden nap vele élhetik életüket, engedik, hogy szavai hassanak rájuk, kérdéseket tesznek fel neki, és hagyják, hogy gesztusai meglepjék és megindítsák őket.

Jánosnak az lesz a különleges hivatása, hogy Mestere kínszenvedésének és feltámadásának is tanúja legyen. Az utolsó vacsorán (vö. Jn 13, 21-29) a hozzá fűződő barátsága odáig jut, hogy fejét keblére hajtja és rábízza magát szavaira. Amikor Simon Péterrel elmegy a főpap házához, átéli a megpróbáltatás és a magány éjszakáját (vö. Jn 18, 13-27). A keresztfá alatt átérzi Jézus Édesanyjának mély fájalmát, és az ő gondjaira lesz bízva, s magára vállalja a felelősséget, hogy gondoskodik az asszonyról (vö. Jn 19, 25-27). Húsvét reggelén ő is osztozik Péterrel a zaklatott és reménnyel teli futásban az üres sírhoz (vö. Jn 20, 1-10). Végül

a csodálatos halfogáskor a Tibériás tavánál (vö. Jn 21, 1-14) felismeri a feltámadott Urat és tanúságot tesz róla a közösség előtt.

János alakja segíthet számunkra, hogy úgy fogjuk fel a hivatás tapasztalatát, mint egy előre haladó folyamatot, amelyben a belső döntés megfogalmazódik és hitünk érettebbé válik, s amelynek során felfedezzük a szeretet örömét és az élet teljességét az önátadásban és a Jó Hír hirdetésében.

I

A FIATALOK A MAI VILÁGBAN

Ez a fejezet nem ad teljes elemzést a fiatalok társadalmáról vagy világáról, csupán bemutat egyes eredményeket bizonyos társadalmi felmérésekből, amelyek hasznosak lehetnek a hivatásbeli döntések témaköréről szólva, „hogy ezek igazán mélyen meg tudjanak szólítani minket és az utána bemutatott etikai és lelki teendőknek konkrét alapot vessünk” (*Laudato si*, 15).

Ezt a földkerekség egészére vonatkozó képet az egyes régiók sajátos konkrét viszonyaihoz kell majd igazítani; noha léteznek átfogó tendenciák, a földgolyó egyes területei között hatalmas különbségek vannak. Sok szempontból helyes kimondanunk, hogy nagyon sokféle ifjúsági világ létezik, az nem egységes. A sok különbség közül néhány igen szembeötlő. Az első a demográfiai tendenciák eltéréseiből fakad, és nagy eltérést rajzol ki azon országok között, ahol magas a születési ráta, és azok között, ahol fogy a lakosság. Egy másik típusú eltérés az egyes országok múltjából fakad: a keresztény hagyományú országok és földrészek eltérnek azoktól, ahol a kereszténység csak egy kisebbség, sokszor újabb keletű vallása. Végezetül nem hagyhatjuk figyelmen kívül a férfiak és a nők közötti különbséget sem, mivel ez más-más érzékenységet jelent, ugyanakkor az uralkodás, kizárás és megkülönböztetés formáit is jelenti, amelytől minden társadalomnak meg kell szabadulnia.

A továbbiakban a „fiatal” szó a körülbelül 16-29 év közötti korosztályt jelenti, jól tudva, hogy ezt a kritériumot is a helyi viszonyokhoz kell igazítani. Mindenesre fontos emlékeznünk rá, hogy a fiatalság nem egy emberi kategória, hanem egy életszakasz, amelyet minden nemzedék új és megismételhetetlen módon értelmez.

1. A gyorsan változó világ

A változás és átalakulás gyorsasága erősen jellemzi korunk társadalmait és kultúráját (vö. *Laudato si*, 18). A magas szintű összetettség és a gyors változás együttes hatása, hogy állandóan cseppfolyós, bizonytalan közegben érezzük magunkat, amelyet soha korábban nem tapasztaltunk: ez olyan tény, amit leszögezhetünk, anélkül, hogy előre kimondanánk: problémát vagy lehetőséget jelent inkább. Ez a helyzet arra szólítja fel az emberiséget, hogy egészében lássuk a folyamatokat, és váljunk képessé a hosszú távon történő tervezésre, odafigyelve a folyamatok fenntarthatóságára és a most meghozott döntések következményeire.

A határozatlanság növekedése kihat a társadalom hangulatára, vagyis arra, hogy a gazdasági helyzet és a rossz szociális helyzet együttesen van jelen s ezáltal a lakosság széles rétegeinek bizonytalan a helyzete. A munkával kapcsolatban gondolhatunk itt a munkanélküliség jelenségére, a kiskorúak kihasználásának növekedésére, vagy mindazokra a politikai, gazdasági, társadalmi vagy akár környezeti tényezőkre, amelyek megmagyarázzák a

menekültek és migránsok számának ugrásszerű megemelkedését. Miközben kevesek élvezhetik a globalizációs folyamatok által teremtett lehetőségek előnyeit, sokan ki vannak téve a bizonytalanságnak és a kiszámíthatatlanságnak, s ez befolyással van életük folyására és döntéseikre.

Globális értelemben a jelenkori világot a tudományelvű kultúra hatja át, sokszor uralja a technika a végtelen felkínált lehetőséggel, ám ezek közepette „úgy tűnik egyre gyakoribb a szomorúság és a magány, mint emberi sors, amely számos fiatalnak is osztályrésze lesz” (*Misericordia et misera*, 3.). Ahogyan a *Laudato si* enciklika tanítja: a technokrácia uralma és a rövidtávú haszonszerzésre irányuló törekvés hatására alakul ki a selejtezés kultúrája, amely emberek millióit, köztük számos fiatalot zár ki a jólétből, a természeti erőforrások kérlelhetetlen kiaknázását és ezzel a természet rombolását vonja maga után, veszélybe sodorva ezzel az utánunk következő nemzedékek jövőjét (vö. 20-22).

Nem szabad figyelmen kívül hagyni azt a tényt sem, hogy számos társadalom már multikulturális és sokvallású. Főként a több vallási hagyomány együttes jelenléte jelent egyszerre kihívást és lehetőséget: egyre nő általa a zavarodottság érzése, a relativizmus kísértése, ugyanakkor nő a termékeny találkozások, a kölcsönös gazdagodás esélye is. A hit szemszögéből ez az idők egyik jele korunkban, amely megkívánja tőlünk, hogy növekedjünk az egymás meghallgatásának, tiszteletének és a párbeszédnek a kultúrájában.

2. Az új nemzedékek

Aki ma fiatal, másképp éli meg életállapotát, mint szüleinek vagy nevelőinek generációja tette. A gazdasági és társadalmi változásokkal együtt nem csupán a kötődések és lehetőségek rendszere alakul át, hanem ezzel együtt a vágyak, szükségletek, ez emberek érzékenysége és egymáshoz való viszonya is. Ezen kívül, miközben igaz, hogy a globalizáció hatására a fiatalok egyre egyformábbak a világ minden részén, még megmaradnak a helyi környezetekben azok a kulturális és intézményes sajátosságok, amelyek hatással vannak az ember társadalmi beilleszkedésére és identitásának kialakulására.

A multikulturalizmus kihívása különös módon járja át a fiatalok világát, mint például a „második nemzedékek” sajátosságaiban (vagyis azoknak a fiataloknak a jellemzőiben, akik szüleikétől eltérő társadalomban és kulturális környezetben nőnek fel a migrációs folyamatok következtében) vagy a valamilyen értelemben „vegyes” párok gyermekeinek életében (legyen szó bár etnikai, kulturális és/vagy vallási értelemben vett vegyes párokról).

A világ számos részében a fiataloknak igen kemény körülményekkel kell szembenéznie, ahol nehéz meghozni a hiteles életre szóló döntéseket, mivel a szabadság gyakorlásának minimális feltételei is hiányoznak. Itt a szegénységben és kirekesztettségben élő fiatalokra gondolunk; azokra, akik szülők és család nélkül növekednek fel, vagy azokra, akiknek nincsen lehetősége iskolába járni, a rengeteg periféria utcagyerekeire, a munkanélküli, kitzasztott, migráns fiatalokra, azokra, akiket kizsákmányolnak vagy az emberkereskedelem áldozatai, a bűnbándákba vagy fegyveres csoportokba besorozott gyermekekre és fiatalokra, a kiskorukban vagy akarattuk ellenére házasságra kényszerített leányokra. Túl sokan vannak a világban, akik úgy lépnek át a gyermekkorból a felnőttkorba és a felelősséggel járó szerepekbe, hogy valójában nincsen választási lehetőségük. A kislányoknak, fiatal lányoknak és asszonyoknak sokszor még nagyobb nehézségekkel kell szembenézniük, mint a velük egyidős fiúknak.

A nemzetközi szinten végzett kutatások megegyeznek abban, hogy korunk fiatalságának helyzetében vannak közös vonások.

Odatartozás és részvétel

A fiatalok nem úgy tekintenek magukra, mint hátrányos helyzetű vagy védelemre szoruló korcsoportra, akik csak passzívan várják a lekipásztori gondoskodást vagy politikai döntéseket. Közülük nem kevesen tevékeny részesei kívánnak lenni a jelenben zajló átalakulási folyamatoknak, amint ezt meg is mutatják az alulról jövő újító kezdeményezések, amelyeknek a fiatalok a fő mozgatói, ha nem is magukban.

Készségük, hogy részt vegyenek, és másokat is mozgósítsanak konkrét akciókban, ahol az egyének személyes hozzájárulása az önazonosság elismerését is jelenti, megmutatkozik abban, hogy elutasítanak egyes formákat, amiben a fiatalok joggal vagy jogtalanul nem érzik magukat otthon és nem kapnak ösztönzést a fejlődésre. Ebből származik az elutasítás és a vágy, álom és tervezés, amint ezt megmutatja a *NEET (not in education, employment or training* – „nem foglalkoztatott, oktatásban vagy képzésben nem részesülő”) egyre terjedő jelensége is, vagyis azoké a fiataloké, akik nem végeznek sem tanulmányokat, sem munkát, sem szakmai képzést. A tétlen és reményt vesztett fiatalok és a vállalkozó kedvű és életvidám fiatalok közötti távolságot a ténylegesen a társadalmi és családi közegben rendelkezésükre álló lehetőségekben kell keresnünk, amelyben felnőnek, de abban is, hogy életük kezdetén az élet értelmét, az emberi kapcsolatokat és a dolgok értékét hogyan tapasztalják meg. A tétlenség mellett az önbizalom hiánya és a saját képességek alulértékelése kiválthatja, hogy kialakul a fiatalok önmagukról kialakított képének túlzott jelentősége, a mindenkori divatnak való megfelelés konformizmusa.

Személyes és intézményes viszonyítási pontok

Több kutatás is rámutat, hogy a fiataloknak közelálló, hiteles, következetes és becsületes személyekre van szükségük hivatkozási pontként, valamint olyan helyekre és alkalmakra is, amelyekben kipróbálhatják a más emberekkel (felnőttekkel és kortársaikkal) való kapcsolatra való képességüket. Olyan személyeket keresnek, akik kifejezésre képesek juttatni együttérzésüket és fel tudják ajánlani támogatásukat, bátorításukat, segítségüket a fiatal korlátainak felmérésében anélkül, hogy ezt súlyos ítéletként mondanák ki.

Ebből a szempontból központi jelentőségű a szülők és a család szerepe, ám sokszor nem mentes a problémáktól. Az idősebb nemzedékek sokszor lekicsinylik a fiatalabbak képességeit, eltúlozzák sérülékenységüket és nehezen értik meg igényeiket. A szülők és nevelők gyakran látják saját hibáikat és tudják, mit szeretnének, ha a fiatalok elkerülnének, ám sokszor nem látják ugyanilyen tisztán, mivel segíthetnék őket, hogy tisztán láthassák maguk előtt a jövőt. A két leggyakoribb válasz erre a fiatalok részéről a megnyilvánulások visszautasítása és a saját döntések előtérbe helyezése. A távoli vagy túlzottan védelmező szülők a gyermekeiket sérülékennyé teszik, nem kezelik értékén a rájuk váró veszélyeket és a tévedéstől való félelem csapdájába engedik őket.

A fiatalok nem csupán a felnőttek között keresnek hivatkozási pontul szolgáló személyeset: igen erős bennük a vágy, hogy összemérjék magukat a velük egyenlőkkel. Ezért igen fontosak

a szabad kapcsolatfelvétel, a nem formális tanulás, a szerepek és képességek kipróbálásának lehetőségei, hogy feszültségek és aggodalmak nélkül cselekedhetnek.

A fiatalok alapvetően óvatosak azokkal szemben, akik kívül vannak a személyes ismeretségi körükön, s ezért gyakran bizalmatlansággal, felháborodással, közönnyel fordulnak az intézmények felé. Ez nem csupán a politikára vonatkozik, hanem egyre inkább az oktatási intézményekre és az Egyházra is, ami annak intézményes oldalát érinti. Azt szeretnék, ha az Egyház közelebb állna az emberekhez, jobban odafordulna a társadalmi problémák felé és nem tekintik magától értetődőnek, hogy ez hamarosan be is következne.

Mindez olyan társadalmi közegben zajlik, ahol a vallási odatartozás és gyakorlat egyre inkább csak egy kisebbség jellemzője. A fiatalok nem az Egyházzal „szemben” helyezkednek el, de azt tanulják, hogy az Evangéliumban megmutatkozó Isten „nélkül” és az Egyház „nélkül” éljék az életüket, vagy alternatív, nem intézményesült vallási és spirituális szervezetekhez kapcsolódnak, szektákba és erős azonosságtudattal rendelkező vallási formákba meneküljenek. Sok helyen az Egyház jelenléte egyre kevésbé érezhető mindenütt, egyre nehezebb vele találkozni, miközben az uralkodó gondolkodás szembenáll az evangéliumi értékekkel, akár a saját hagyományokra épít, akár a fogyasztói és individualista jellegű globalizáció helyi megnyilvánulásáról van szó.

A (hiper)hálózatban élő nemzedék felé

A fiatal nemzedékeket ma a modern kommunikációs technikákkal és az úgynevezett „virtuális világgal” való kapcsolatuk jellemzi, amelynek ugyanakkor nagyon is valós hatásai is vannak. Ezek a technikák olyan lehetőségeket nyitnak meg előttük, amelyekkel a korábbi nemzedékek nem rendelkeztek, ugyanakkor súlyos kockázatokat is hordoz. Éppen ezért nagyon fontos látnunk, hogy a technológiai úton közvetített kapcsolatok miképpen strukturálják az ember világfelfogását, a valóságról, a személyes kapcsolatokról alkotott képét. A lelkipásztori fellépésnek számot kell vetnie ezzel és ki kell fejlesztenie ehhez kapcsolódó kultúráját.

3. A fiatalok és a döntések

A felvázolt cseppfolyós és átmeneti helyzetben, amikor a fiatalok átlépnek a felnőtt életbe és keresik identitásukat, ez egyre több reflexiót kíván meg. Az emberek rákényszerülnek, hogy életútjukat és döntéseiket felülvizsgálják. Ezen felül a nyugati kultúrával egyre inkább elterjed az a szabadságfelfogás, amelynek lényege, hogy mindig új választási lehetőségekhez jutunk. Ez a felfogás elutasítja az életút olyan építését, amely egyet jelent a jövőben más utakról való lemondással: „Ma ezt választom, holnap azután meglátom, mi lesz.” Az érzelmi kapcsolatokban éppúgy, mint a munka világában a látóhatár sokkal inkább a visszafordítható, semmint a végleges döntések összességéből áll egybe.

Ebben a helyzetben a régi megközelítések nem működnek már, és az előző nemzedékek által átadott tapasztalatok gyorsan túlhaladottá válnak. A pozitív lehetőségek és a leselkedő veszélyek nehezen kibogozható módon keverednek egymással. Megfelelő kulturális, szociális, lelki eszközökre van hozzá szükség, hogy a döntési folyamatok mechanizmusa ne torpanjon meg, ne merüljön ki, mert ez azzal járhat, hogy az adott személy a tévedéstől való félelmében a döntések meghozatala helyett a változások elviselésére kényszerül. Ferenc pápa így fogalmazta ezt meg: „Mivel kelthetjük fel újra a nagyívű döntések nagyságát és bátorságát, amivel a szív szembenézhet a nevelés és az érzelem kihívásaival?” Sokszor kimondtam már ezt a szót: kockáztatni kell! Kockáztatni! Aki nem vállalja a kockázatot, nem

tanul meg járni. 'És ha tévedek?' Ó, Jaj, Istenem! Akkor tévedsz nagyobbat, ha ott maradsz, egy helyben". (Ferenc pápa beszéde a Villa Nazareth-ben, 2016. június 18.).

Ha azokat az utakat keressük, amelyek felébreszthetik a szív bátorságát és lendületét, nem hagyhatjuk figyelmen kívül a tényt, hogy Jézus személye és az általa hirdetett Örömhír még most is sok fiatalot vonz.

A fiatalok döntésképeségét gátolja a tény, hogy átmeneti időszakot élnek át: nehezen vagy egyáltalán nem találnak munkát; nem könnyű gazdasági önállóságra szert tenniük és szilárdan kialakítani hivatásuk útját. A fiatal nők esetében általában még nehezebb akadályokat kell leküzdeni.

A családok rossz gazdasági és társadalmi viszonyai, az a mód, ahogyan a fiatalok a jelenkori kultúra egyes elemeit elsajátítják és az új technológiákkal való találkozásuk megköveteli, hogy a nevelés kérdéseit másképpen közelítsük meg, tágasabban értelmezve kihívásait. Ezt a sürgető nevelési helyzetet fogalmazta meg XVI. Benedek pápa Róma városának és a római egyházmegyének a sürgető nevelési helyzetről szóló levelében (2008. január 21). Globális szinten számot kell vetni az egyes országok közötti egyenlőtlenséggel, és azzal, hogy ez milyen hatással van a fiatalok előtt a társadalomban nyíló lehetőségekre. A kulturális és vallási tényezők is vezethetnek egyes személyek kizárásához, mint például az etnikai vagy vallási kisebbségekkel szemben megnyilvánuló megkülönböztetések, amelyek a leginkább vállalkozó szelleműeket a kivándorlásra sarkallják.

Ebben az összefüggésben különösen fontos segíteni a személyes képességek fejlesztését olyan módon, hogy ezek az egész közösség közös fejlődésének szilárd tervébe illeszkedjenek. A fiatalok értékelik a lehetőséget, ha tevékenységük konkrét tervekbe illeszkedik, és felmérhetik saját képességeiket a kézzelfogható eredmények révén; ezáltal megpróbálhatják, hogy személyesen hogyan járulhatnak hozzá annak a környezetnek a jobbításához, amelyben élnek, megszerzik és finomítják a gyakorlatban képességeiket, amelyek az életben és a munkában hasznukra válhatnak.

A társadalmi megújulás olyan pozitív szerepvállalást helyez előtérbe, amely az új nemzedékeket más helyzetbe képes hozni: már nem vesztesek, akiket meg kell védeni a változások okozta veszélytől, hanem ezeknek a változásoknak az alanyai lesznek, akik képesek új lehetőségeket létrehozni. Jelentős újdonság, hogy éppen a tétlenek és tapasztalatlanok beállított fiatalok azok, akik alternatívákat javasolnak és dolgoznak ki, amelyek megmutatják, milyenek kellene lennie a világnak és az Egyháznak. Ha azt szeretnénk, hogy a társadalomban vagy a keresztény közösségben bekövetkezzen valami jó változás, teret kell engednünk, hogy az újonnan színre lépő személyek cselekedhessenek. Másképpen fogalmazva: ha a fenntarthatóság elve mentén akarjuk megtervezni a változásokat, akkor lehetővé kell tennünk az új nemzedékek számára, hogy ők kísérletezzék ki a fejlődés új modelljét. Ez különösen nehéz azokban az országokban és intézményekben, ahol a felelős pozíciókat betöltő emberek átlagos életkora magas és lassú a nemzedékváltás folyamata.

HIT, DÖNTÉS, HIVATÁS

Ennek a szinódusi folyamatnak a segítségével az Egyház kifejezésre juttatja, hogy minden egyes fiatallal szeretne találkozni, szeretne mellettük állni és gondoskodni róluk. Nem hagyhatjuk őket magukra és nem is akarjuk őket magukra hagyni abban a magányban és kirekesztettségben, amelynek a világ kiszolgáltatja őket. Azért, hogy életük jó tapasztalat legyen, hogy el ne vesszenek az erőszak és a halál útjain, hogy a csalódottság ne zárja őket az elidegenedés csapdájába: ez mind fontos annak, aki az életre és a hitre született, és tudja, hogy nagy ajándékot kapott ezzel.

Ennek az ajándéknak az erejéből tudjuk, hogy a világra jönni egyet jelent az ígérettel, hogy jó életünk lesz, és ha elfogadnak és befogadnak bennünket az az alapvető tapasztalat, amelyből a bizalom származik bennünk, hogy nem maradunk magunkra az értelmetlenségben és a halál sötétségében, és innen származik reményünk is, hogy kifejezésre juttathatjuk azt, ami eredeti bennünk, és eljutunk a teljes életre.

A keleti Egyház bölcsessége segít nekünk felfedezni, hogy ez a bizalom miképpen gyökerezik a „három születés” tapasztalatában: természetes születésünkkor nőként vagy férfiként egy olyan világba érkezünk, amely képes befogadni és támogatni az életet; a keresztségben végbemenő születésünkkor „Isten fiaivá válunk kegyelemből”; végül a harmadik megszületésünkkor, amikor átmegyünk „a testi életből a szellemi életbe”, és megnyílik számunkra a szabadság érett gyakorlásának korszaka (vö. Mabbugi Philoxenosz, V. századi szíriai püspök beszédei, 9).

Ha másoknak át akarjuk adni ezt az ajándékot, amit mi magunk is kaptunk, az azt jelenti, hogy végig kell vezetnünk őket ezen az úton, mellettük kell állnunk, amikor szembenéznek törekénységükkel és az élet nehézségeivel, de főképpen támogatjuk szabadságukat, amit még csak most vesznek birtokba.

Ebből kiindulva az Egyháznak, püspökeivel egyetemben újra kell gondolnia és újra fel kell fedeznie őrzői hivatását abban az értelemben, amit Ferenc pápa fogalmazott meg pápasága kezdetén. „Ahhoz, hogy gondoskodjunk valakiről, hogy őrzője legyünk, jónak és gyengédnek kell lennünk életünk során. Az Evangéliumokban Szent József úgy tűnik, mint erős, bátor, dolgozó férfi, mégis lelkében hatalmas gyengédség nyilvánul meg, ami nem a gyengék erénye, hanem éppen ellenkezőleg lelkiéret és odafigyelést, együttérzést és a másik ember iránti nyitottságot jelenít meg” (szentbeszéd péteri szolgálata megkezdésekor, 2013. március 19).

Ebben a perspektívában sorolunk most fel néhány szempontot a fiatalok segítésére, a hitből és az Egyház hagyományából kiindulva, azzal a világos céllal, hogy támogassuk őket a hivatásukra, és az élet fontos kérdéseire vonatkozó döntéseik meghozatalában annak tudatában, hogy ezek közül néhány nem visszafordítható.

1. Hit és hivatás

A hit, amennyiben részvétel Jézus látásmódjában (vö. *Lumen fidei*, 18), a hivatásbeli döntés forrásául szolgál, mivel tartalmazza alapvető tartalmait, sajátos tagolását, különleges stílusát és saját pedagógiáját. A kegyelem ezen ajándékának elfogadása örömmel és készséggel megkívánja, hogy az élet konkrét és következetes döntéseiben váljon azután termékeny.

“Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak benneteket, s arra rendelvelek, hogy menjetek, teremjete gyümölcsöt, maradandó gyümölcsöt. Akkor mindent megad nektek az Atya, amit a nevemben kértek tőle. Ezt a parancsot adom nektek: szeressétek egymást!” (Jn 15,16-17). Ha a szeretet öröme szóló meghívás az az alapvető megszólítás, amit Isten minden fiatal szívébe helyezett, hogy élete gyümölcsöt teremjen, akkor a hit fentről jövő adomány és válasz arra, hogy érezzük: Isten kiválasztott és szeret bennünket.

“A hit nem a gyáva nép menedéke, hanem az élet kitágítása. Felfedeztet egy nagy meghívást, a szeretetre szóló hívást, és biztosít arról, hogy ez a szeretet megbízható, érdemes ráhagyatkozni, mert alapja Isten minden törekvésünkénél erősebb hűsége” (*Lumen fidei*, 53). Ez a „hit minden társas kapcsolatot megvilágosító világossággá lesz”, és hozzájárul, hogy minden kor minden embere között létrejöjjön „az egyetemes testvériség” (Uo., 54).

A Bibliában számos olyan elbeszélést találunk, amelyekben fiatalok kapnak meghívást és válaszolnak rá. A hit fényénél fokozatosan ráébrednek Isten szenvedélyes szeretetből fakadó tervére, amely minden emberre vonatkozik. Ez Isten minden tetteinek szándéka a világ teremtése óta, amelyet „jó” helyként alkotott meg, amely képes befogadni az életet, és amelyet ajándékba ad, olyan kapcsolatok szövődékeként, amelyre rábízzhatjuk magunkat.

Hinni annyit tesz, mint odafigyelni a Szentlélekre, és teljes értelmünkkel és minden érzelmünkkel párbeszédet folytatni Isten Igéjével, aki az út, az igazság és az élet (vö. Jn 14,6). Meg kell tanulnunk, hogyan „testesítsük meg” az Igét a mindennapokban, akkor, amikor a kereszt tapasztalatát éljük át közléről, és akkor is, amikor öröm ér bennünket a feltámadás jeleit tapasztalva: éppen úgy, mint a „szeretett tanítvány”. Ez a kihívás a keresztény közösség egészére és minden egyes hívőre egyaránt vonatkozik.

Ennek a párbeszédnek a színtere az ember lelkiismerete. Ahogyan a II. Vatikáni Zsinat tanítja: „A lelkiismeret az ember legrejtettebb magva és szentélye, ahol egyedül van Istennel, akinek szava visszhangzik bensőjében” (*Gaudium et spes*, 16). A lelkiismeret tehát olyan sérthetetlen hely, ahol megjelenik a meghívásunk egy ígéret elfogadására. Kinek-kinek saját feladata megkülönböztetnie a Szentlélek hangját a többi hangtól és eldöntenie, milyen választ ad rá. A többi ember segíthet neki és támogathatja őt ebben, de senki nem adhatja meg helyette a választ.

Az élet és a történelem azt tanítják, hogy az ember számára nem mindig egyszerű felismerni a konkrét formáját annak az öröme, amelyre Isten meghívja őt, és amerre saját vágya is hajtja, s most ez még nehezebb a változó időben és általános bizonytalanság korában. Van, amikor az egyénnek azzal kell számot vetnie, hogy elszáll a bátorsága, vagy más vonzerők nem engedik szabadon, hogy elinduljon a teljeség felé: sok ember megtapasztalja ezt, mint például az az ifjú is, akinek nagy gazdagsága nem engedte őt szabadon, hogy elfogadhassa Jézus hívását, és ezért szomorúan távozott tőle, nem pedig örömtől repeső szívvel (vö. Mk 10, 17-22). Az ember szabadsága, noha mindig ügyelni kell rá, hogy tiszta maradjon és ne kötődjön le, soha nem veszti el alapvető képességét arra, hogy felismerje a jót és betöltsé azt: „az emberek, akik képesek végletekig lealacsonyodni, képesek felemelkedni, újra a jót választani és megújulni is, minden rájuk erőltetett mentális és társadalmi korlátozás ellenére” (*Laudato si*, 205).

2. A megkülönböztetés adománya

A megkülönböztetés képességét akkor gyakoroljuk, amikor döntéseket kell hozni, és irányt kell szabni cselekedeteinknek bizonytalan helyzetben vagy egymással ellentétes belső indíttatások dacára. Az Egyház hagyományának egy klasszikus kifejezése ez és sokféle helyzetre lehet alkalmazni. Meg kell különböztetnünk az idők jeleit, amelyek megmutatják a Szentlélek tevékenységét a történelemben. Létezik erkölcsi megkülönböztetés, a jó és rossz dolgok között, szellemi megkülönböztetés, amellyel elkülönítjük a kísértést, hogy elutasítsuk és továbbhaladhassunk az élet teljessége felé vezető úton. Nyilvánvaló, hogy miképpen kapcsolódnak össze ezek a jelentések, amelyeket nem is lehet teljesen soha különválasztani.

Mindezt figyelembe véve most a hivatással kapcsolatos megkülönböztetést, döntést vizsgáljuk meg, vagyis azt a folyamatot, amit a személy azért végez az Úrral párbeszédet folytatva és a Szentlélek szavára figyelve, hogy alapvető döntéseit meghozza, kezdve az életállapotáról szóló kérdést. Minden emberre vonatkozik a kérdés: mit kell tennünk, hogy ne szalasszuk el a személyünk kiteljesítésére kínálkozó lehetőséget, és ez a hívő ember esetében még intenzívebb és mélyebb. Hogyan kell megélnünk az Evangélium örömhírét és hogyan kell válaszolnunk az Úr hívására, amellyel mindenkihez fordul: a házasságban, a papi rend szentségében vagy a megszentelt élet útján? Melyik az a terület, ahol talentumait gyümölcsözően használhatja: a szakmai életút, az önkéntesség, a legszegényebbek szolgálata, a politikai elkötelezettség?

A Szentlélek mindenkihez szól élete eseményein keresztül, ám ezek az események önmagukban némák vagy kétértelműek, amennyiben különböző módokon lehet őket értelmezni. Ahhoz, hogy megértsük jelentésüket egy döntés szempontjából, végig kell járnunk a megkülönböztetés módszerének útját. Az *Evangélii gaudium*, 51 ezt három igével írja le: felismerni, értelmezni, választani; ezek segíthetnek kijelölni az egyes embernek és az emberek csoportjainak és közösségeinek is az utat, szem előtt tartva, hogy a gyakorlatban az egyes szakaszok közötti határok soha nem ilyen tiszták.

Felismerni

A felismerés elsősorban azokra a hatásokra vonatkozik, amelyeket az életem eseményei, a személyek, akikkel találkozom, a hallott vagy olvasott szavak kiváltanak bensőmben. Ez a sokféle egymással ellentétes „vágy, érzés, emóció” lehet szomorúság, sötétség, teljesség, félelem, öröm, béke, üresség, gyengédség, harag, remény, restség, stb. Úgy érzem, számtalan irányba húznak és löknek, ám egyik irány sem tűnik olyannak számomra, amerre egyértelműen elindulhatnék; ez az érzelmi hullámváltozás, olykor valódi belső küzdelem pillanata. A felismerés azt kívánja meg, hogy engedjem a felszínre az érzéseknek ezt a gazdagságát és nevezzem meg őket anélkül, hogy elítélném valamelyiket is. Az is szükséges, hogy felfogjam, milyen „íz” hagynak hátra, vagyis hogy az érzés és a bennem lévő legmélyebb tartalom között egybecsengés vagy diszharmónia alakul-e ki.

Ebben a szakaszban Isten Igéjének nagyon nagy a fontossága: amikor ezen elmélkedem, mozgásba hozom érzéseimet és tapasztalataimat, amelyek bensőmben vannak, s ugyanakkor lehetőséget kínál arra is, hogy felszínre jussanak az elmondott eseményekbe való behelyezkedés révén. A felismerés szakasza az egyén meghallgatási képességét és érzelmi énjét helyezi a középpontba, és nem húzódik el félelemmel a csend vállalásának fáradságától sem. Ez alapvető fontosságú az ember érettebbé válásának folyamatában, főként a fiatalok esetében, akik intenzívebben élik meg a vágyak erejét, sőt, meg is ijedhetnek tőlük s ezért inkább lemondanak azoknak a nagy lépéseknek a megtételétől, amelyek pedig vonzanák őket.

Értelmezni

Nem elegendő felismerni, hogy milyen érzés kerített hatalmába, „értelmezni” is szükséges, vagy más szavakkal meg kell értenünk, hogy a Szentlélek mire hív bennünket azáltal, amilyen érzés bennünk keletkezik. Sokszor megállunk ott, hogy amikor elmondjuk egy tapasztalatunkat, kijelentjük: „nagyon megdöbbenett”. Sokkal nehezebb felfogni az átélt vágyak és érzések eredetét és jelentését és azt mérlegelni, hogy valamilyen építő irányba mutatnak vagy abba az irányba vezetnek, hogy csak magunkkal foglalkozzunk.

Az értelmezés szakasza nagyon érzékeny pillanat: türelem, éberség és némi tanulás is kell hozzá. Képesnek kell rá lennünk, hogy társadalmi és pszichológiai beidegződéseink hatásait is lássuk. Az is kell, hogy értelmi képességeinket is tudjuk használni, de anélkül, hogy elvont elméleteket építenénk arra, hogy mit volna szép vagy jó megtennünk: a megkülönböztetésre is igaz, hogy „a valóság több az eszménél” (*Evangelii gaudium*, 231). Az értelmezés során nem lehet megkerülni a valósággal való szembesülést, a ténylegesen rendelkezésünkre álló lehetőségek számbavételét.

A vágyak és a bensőnkben forrongó indulatok értelmezéséhez őszintén szembe kell nézni, Isten Igéjének fényében a keresztény élet erkölcsi elvárásaival is, igyekezve mindig egybevetni ezeket a pillanatnyilag átélt helyzettel. Ez az erőfeszítés arra vezeti rá azt, aki elvégzi, hogy ne elégedjen meg a kötelező minimum törvény szerinti logikájával, hanem törekedjen rá, hogy a lehető legjobban használja ki képességeit és lehetőségeit: éppen ezért a javaslat vonzó és ösztönző a fiatalok számára.

Az értelmezésnek ez a munkája az Úrral folytatott belső dialógusban zajlik, a személyiség minden képességének megmozgatásával, ugyanakkor nagy segítség egy olyan ember segítése, aki gyakorlott a Lélek szavának meghallásában: az Egyház felkínálja ezt a segítséget, és nem okos dolog nem élni vele.

Választani

Miután felismertük és értelmeztük a vágyak és szenvedélyek világát, a döntés mozzanata a hiteles emberi szabadság és személyes felelősség tette lesz, természetesen mindig egy adott helyzet korlátai között. A választást kivonjuk tehát a vágyak vak erejének hatása alól, amelynek a modern kori relativizmus a legvégső kritérium szerepét szánja, s ezzel az emberi személyt az ingatagság börtönébe zárja. Ugyanakkor kivonja magát a személyt befolyásoló külső körülmények hatása alól is, s ezzel növeli életének következetességét.

A történelem során sok időn keresztül az élet alapvető döntéseit nem a közvetlen érintettek hozták meg. A világ egyes területein ez még mindig így van, amint erre az I. fejezetben utaltunk is. A komoly hivatáspasztoráció célja a valóban szabad és felelősségteljes döntések segítése, megszabadulva a régi korok hozadékára való utalástól. Ennek legfőbb eszköze a megkülönböztetés, amely lehetővé teszi, hogy megőrizzük a lelkiismeret sérthetlenségét és ne próbáljunk meg helyébe lépni. (vö. *Amoris laetitia*, 37).

A döntés megkívánja, hogy megerősítését a tényleges helyzet próbája adja. A döntés nem maradhat bensőnkbe zárva, pusztán virtuális vagy vágyott valóság (ez is korunk kultúrájának egyik fokozott veszélye): az a dolga, hogy cselekvéssé váljon, megtestesüljön, elindítson egy úton, elfogadja azt a kockázatot, hogy szembenéz a valósággal, amely a vágyakat és érzéseket kiváltotta. Ekkor új érzések fognak megszületni, s ezek felismerése és értelmezése segít majd

igazolni, hogy helyes volt-e a meghozott döntés vagy arra indít, hogy vizsgáljuk azt felül. Ezért fontos magunk mögött hagyni a tévedéstől való félelmet, amely, mint láttuk, megbénítja a cselekvést.

3. A hivatás és a küldetés útjai

A hivatásra vonatkozó döntést nem egy meghatározott pillanatban hozzuk meg, noha minden hivatásról szóló történetben megtalálhatók a meghatározó pillanatok és találkozások. Mint az életben minden fontos esemény, a hivatásunkkal kapcsolatos döntés is hosszabb folyamat, amely eloszlik az időben, s végig éberrel oda kell figyelnünk azokra az útmutatásokra, amelyekkel az Úr kijelöli és meghatározza személyes és megismételhetetlen hivatásunkat. Az Úr azt kérte Ábrahámától és Sárától, hogy induljanak el, s ennek a hosszú útnak a során, miközben voltak téves lépéseik is, lassanként kiderült, melyik „a föld, amelyet majd mutatok neked” (Ter 12,1). Mária is fokozatosan érti csak meg hivatását a hallott szavakon és a vele történt eseményeken elmélkedve, köztük olyanokon, amiket nem értett meg (vö. Lk 2,50-51).

Az idő alapvető fontosságú a meghozott döntés tényleges irányának a megítélésében. Ahogy a Biblia szövege mindenütt mutatja: nincsen olyan hivatás, amelyből ne születne félelemmel vagy lelkesedéssel fogadott küldetés.

A küldetés elfogadása azt jelenti, hogy készek vagyunk kockára tenni az életünket és rálépni a kereszt felé vezető útra Jézus nyomdokain járva, aki határozottan elindult Jeruzsálem felé (vö. Lk 9,51), hogy feláldozza életét az emberiségért. Ha az ember lemond róla, hogy ő álljon a színpad közepén a saját szükségleteivel, megnyílik a tér, hogy befogadjuk Isten tervét, amely a családi életre, a papi rendbe vagy a szerzetesi életre szólít, valamint arra, hogy pontosan végezzük szakmai munkánkat a közjó érdekében. Főként azokon a helyeken, ahol a kultúrát erősen befolyásolja az individualizmus, meg kell vizsgálni, hogy az ember döntéseit a saját önmegvalósítás szándéka vezérli-e csupán, vagy benne van a készség arra, hogy az életét valaki a nagylelkű önatadás szellemében élje. Éppen ezért a szegénységgel, az esendőséggel, a szükséglet szenvedőkkel való kapcsolat nagy szerepet kap a hivatásbeli döntések meghozatalában. Főként a leendő lelkipásztorok esetében mérlegelendő, és segítő az illető személyek készsége, hogy hagyják magukat átjárni „a nyáj illatától”.

4. Elkísérés

A döntési folyamat háttérében három meggyőződést találunk, amelyek mélyen gyökereznek minden egyes ember tapasztalatában, ha a hit fényében és a keresztény hagyomány szerint közelítünk hozzá. Az első az a tudat, hogy Isten Lelke minden ember szívében működik, azokon az érzéseken és vágyakon keresztül, amelyek elképzeléseihez, ötleteihez, terveihez kapcsolódnak. Ha kellőképpen odafigyel, az ember képes értelmezni ezeket a jeleket. A második meggyőződésünk, hogy az ember szíve, amely sérülékeny a bűn következtében, általában megosztott, mert különféle, sőt sokszor egymással ellentétes dolgok vonzzák. A harmadik megfigyelés pedig arra vonatkozik, hogy az élet folyamata végül kikényszerít valamilyen döntést, mivel nem lehet a végtelenségig megmaradni a határozatlanságban. Ahhoz azonban megfelelő eszközökre van szükségünk, hogy felismerjük az Úr hívását, amellyel a szeretet örömeibe hív meg, és hogy eldöntsük az erre adandó válaszunkat. Ezek között az eszközök között a lelki hagyomány kiemeli a személyes lelkivezetés fontosságát. Ahhoz, hogy valaki számára lelki vezetőként segítsünk, nem elegendő tanulmányoznunk a megkülönböztetés elméletét, hanem személyesen is meg kell tapasztalni a szívben zajló

események értelmezését, hogy képesek legyünk felismerni a Szentlélek tevékenységét, akinek hangja mindenkire külön szól. A személyes lelki vezetés megkívánja, hogy folyamatosan finomítsuk érzékenységünket a Szentlélek hangjának felismerésében és oda vezet, hogy az egyes személyek sajátos helyzetekben erőforrást és gazdagságot lelünk.

Segítenünk kell az egyes ember és az Úr közötti kapcsolatot, közre kell működnünk benne, hogy elhárítsuk az akadályokat. Ebben áll a különbség a hivatásbeli döntést támogató lelki vezetés és a pszichológiai támogatás között, noha ez utóbbi is, amennyiben nyitott a transzcendenciára, alapvető fontosságú lehet az ember számára. A pszichológus problémáiban támogatja az adott személyt, segít neki tudatára ébredni a saját esendőségének és képességeinek. A lelki vezetés ezzel szemben az Úrhoz vezeti az adott személyt, előkészíti a terepet a Vele való találkozásra (vö. Jn 3,29-30).

Azok az evangéliumi szakaszok, amelyek Jézus találkozásait beszélik el a kortársaival, kiemelnek bizonyos elemeket, amelyek segítenek számunkra felvázolni a fiatalok számára lelki vezetést nyújtó személy ideális alakját: szeretetteljes tekintet (az első tanítványok elhívása, vö. Jn 1,35-51); tekintéllyel rendelkező beszéd (tanítása a kafarnaumi zsinagógában, vö. Lk 4,32); képesség a „közel lépésre” (példabeszéd az irgalmas samaritánusról, vö. Lk 10, 25-37); „társul szegődés” (az emmauszi tanítványok, vö. Lk 24,13-35); hiteles tanúságtétel arról, hogy képes félelem nélkül szembefordulni a legelterjedtebb előítéletekkel (a lábmosás az utolsó vacsorán, vö. Jn 13, 1-20).

Amikor az Egyház arra vállalkozik, hogy elkíséri a fiatal nemzedékeket, betölti a küldetését, hogy közreműködjön a fiatalok öröme vezető útján, s nem csak meg akarja kaparintani a hitüket (vö. 2 Kor 1,24). E szolgálat végső soron a Szentlélek ajándékának hívását jelenti, aki mindenkit vezet és megvilágosít.

III

A LELKIPÁSZTORI MUNKA

Mit jelent az Egyház számára, hogy elkíséri a fiatalokat az Evangélium örömeinek elfogadására, főként a jelen bizonytalan, átmeneti, határozatlan időszakban?

Ennek a fejezetnek az a célja, hogy rávilágítson: mit jelent a gyakorlatban komolyan venni a hivatásbeli döntések segítségének lelkipásztori kihívását a rendelkezésre álló személyek, helyek és eszközök ismeretében. Ebben az értelemben látnunk kell, hogy az ifjúsági pasztoráció és a hivatáspasztoráció átfedésben vannak, miközben a különbségeket sem hagyjuk figyelmen kívül. Nem törekszünk a kimerítő tárgyalásra, csak olyan irányelveket sorolunk fel, amelyeket ki kell egészíteni minden helyi egyház sajátos tapasztalatának megfelelően.

1. Együtt haladni az úton a fiatalokkal

A fiatalok segítése megkívánja, hogy kilépjünk az előregyártott sémákból, találkozzunk velük ott, ahol életüket élik, alkalmazkodjunk az ő idejükhöz és életritmusukhoz. Azt is jelenti, hogy komolyan kell őket venni azt, ahogyan igyekeznek megérteni az őket körülvevő valóságot, és hogy a kapott üzenetet próbálják olyan gesztusokká és szavakká formálni a saját történetük alakításának folyamatában, miközben többé vagy kevésbé tudatosan az élet értelmét keresik.

A keresztények minden vasárnap megemlékeznek a meghalt és feltámadt Krisztusról, akivel az Eucharisztia megünneplésében találkozunk. Krisztus hitében keresztelünk meg sok gyermeket, akik azután tovább járják a keresztény beavatás útját. Ez azonban nem jelenti még a hit szerinti élet érett fejjel történő választását. Ahhoz, hogy idáig elérkezzen valaki, sokszor előre nem látható, és az egyházi közösség szokott helyszíneitől távol eső utakat kell megjárnia. Ezért, ahogyan Ferenc pápa fogalmazott, „a hivatáspasztoráció abban áll, hogy megtanuljuk Jézus stílusát, amely belép a mindennapos élet körülményei közé, ott megáll sietség nélkül és irgalommal tekint testvéreire, hogy elvezesse őket az Atyaistennel való találkozásra” (Ferenc pápa beszéde a Hivatásgondozási konferencia résztvevőikhez 2016. október 21-én). Ha együtt haladunk az úton a fiatalokkal, ezzel a teljes keresztény közösséget építjük.

Mínt hogy a fiatalok szabadságát szeretnénk megszólítani, használnunk kell minden egyes közösség kreativitását, hogy olyan javaslatokkal tudjunk előállni, amely megfelel minden egyén eredeti voltának és segíti azt a fejlődésben. Sok esetben arra is szükség van, hogy ténylegesen teret engedjünk az újdonságnak, és ne próbáljuk meg azt előre meghatározott sémákba önteni. Nem képzelhető el eredményes hivatásgondozás úgy, hogy bezárkózunk a „kényelmes, „mindig így csináltuk” lelkipásztori elvébe, és ne lenne „bátor és kreatív a saját közössége célkitűzései, struktúrái, stílusa és evangelizáló módszere újragondolásának feladatában”. Három ige mutatja meg az Evangéliumban, milyen módon találkozik Jézus kora embereivel; ez a három ige fog nekünk segíteni a lelkipásztori stílus kialakításában: kilépni, meglátni, meghívni.

Kilépni

A hivatáspasztoráció ebben az értelemben annyit jelent, hogy eleget teszünk Ferenc pápa felhívásának, hogy kilépünk elsősorban abból a merev alapállásból, amelyek kevéssé hihetővé teszik az Evangélium örömhírét, kilépünk azokból a sémákból, amelyekbe az emberek beskatulyázva érzik magukat és abból az egyház-felfogásból, amely olykor idejétmúlnak tűnik. Ez a kilépés a belső szabadság jele, amely a megszokott cselekedetektől és aggodalmaktól való távolságot jelenti, s amely lehetővé teszi a fiatalok számára, hogy ők játsszák a főszerepet. Annál inkább fogják vonzónak találni a keresztény közösséget, minél inkább azt érzik, hogy az elfogadja azt a konkrét és eredeti hozzájárulást, amit ők hozhatnak magukkal.

Meglátni

Ha kilépünk a fiatalok világa felé, ez megkívánja, hogy velük töltsük az időnket, meghallgassuk az ő történeteiket, örömeiket és reményeiket, fájdalmaikat és aggodalmaikat, hogy osztozzunk velük ezekben. Ez az Evangélium inkulturációjának útja, amellyel minden kultúra, a fiatalok kultúrája is evangelizálható. Amikor az Evangéliumok elbeszélnek Jézus találkozásait korának embereivel, kiemelik képességét, hogy megálljon mellettük, és azt az erőt, ami tekintetéből árad. Ez minden hiteles lelkipásztor pillantására igaz, aki képes belelátni a szív mélyébe anélkül, hogy erőszakkal vagy fenyegetéssel betörne oda; ez a megkülönböztetés adományának tekintete, amely nem akarja birtokba venni a másik ember lelkiismeretét vagy előre meghatározni Isten kegyelmének útját saját elképzeléseinek megfelelően.

Meghívás

Az evangéliumi elbeszélésekben Jézus szeretetteli pillantása szavakba formálódik, amely meghívás egy újdonságra, amit el kell fogadni, fel kell kutatni, fel kell építeni. A meghívás elsősorban azt jelenti, hogy felkeltjük valakinek a szívében a vágyat, segítünk neki elszakadni azoktól a dolgoktól, amelyek visszafogják, vagy a kényelmes helyzetből, amelyhez ragaszkodik. Ez, és nem a betartandó szabályok, ösztönzi a személyeket arra, hogy elinduljanak az úton és találkozzanak az Evangélium örömeivel.

2. Személyek

Minden fiatal, kivétel nélkül

A lelkipásztori munkának a fiatalok alanyai és nem tárgyai. A társadalomban gyakran úgy bánnak velük, mint fölösleges és kényelmetlen jelenléttel. Az Egyház nem ismételheti meg ezt a magatartást, mivel a fiataloknak kivétel nélkül joguk van rá, hogy segítséget kapjanak fejlődésük útján.

Minden közösségnek feladata ezen kívül, hogy odafigyeljen elsősorban a szegény, kirekesztett és perifériára szorult fiatalokra, hogy ők is főszereplővé váljanak. Ha társul szegődünk azok mellé a fiatalok mellé, akik nagyobb szegénységben és hátrányos körülmények között, erőszaknak, háborúnak, fogyatékoságnak, szenvedésnek vannak kitéve, az a Szentlélek különleges ajándéka, amelyben felragyog a megszokott keretei közül kilépő Egyház. Az Egyháznak sok mindent meg kell tanulnia a fiataloktól: erről tanúskodik sok fiatal szent, akiknek az élete folyamatosan mindenki számára ihletet jelent.

A felelős közösség

A teljes keresztény közösségnek át kell éreznie az új nemzedékek nevelésének felelősségét; el kell ismernünk, hogy számos keresztény tudatában van ennek, köztük olyanok, akik az egyházi életben belül ezzel foglalkoznak. Azoknak az erőfeszítéseit is nagyra kell értékelnünk, akik tanúságot tesznek róla, hogy jó az Evangélium szerint élni, és öröm származik belőle a mindennapos élet helyszínein. Ki kell használnunk azokat a lehetőségeket is, hogy fiatalokat vonjunk be az egyházmegyei és plébániai közösségekbe, a képviselőtestületekbe, hogy itt felajánlhassák a maguk kreativitását, ötleteiket akkor is, ha ezek provokatívnak tűnnek.

A világon mindenütt vannak olyan plébániák, szerzetes közösségek, egyesületek, mozgalmak, egyházi szervezetek, akik képesek a fiatalok számára valóban értékes, a fejlődésüket és a döntésüket támogató tapasztalatokat tervezni és felkínálni. Néha a tervezés dimenziójában helyet kap az improvizáció és a hozzá nem értés: ettől a veszélytől őrizkedni kell, egyre komolyabban kell venni a feladatot, hogy az ifjúságpasztorációt korrekt, következetes és hatékony módon alakítsuk ki, tegyük kézzelfoghatóvá, hangoljuk össze és valósítsuk meg. Ezen a területen is szükséges a képzést végzők megfelelő és folyamatos felkészítése.

A hivatkozási pontot jelentő személyek

Alapvető az emberi érettség, és a hivatásbeli döntés meghozatalának útján, hogy legyenek hitelt érdemlő felnőttek, akikkel pozitív szövetségre lehet lépni. Hiteles hívó emberekre van szükség, akik tiszta emberi önazonossággal, szilárd egyházi kapcsolattal, látható szellemi minőséggel rendelkeznek, és ráadásul szenvedélyesen szeretik a nevelést és otthon vannak a megkülönböztetés terén. Történik azonban olyan is, hogy éretlen és felkészületlen felnőttek kisajátító és manipulatív módon lépnek fel, negatív függést, ellenérzést, ellentétes tanúságot hoznak létre s ezek akár visszaélésekhez is vezethetnek.

Ahhoz, hogy legyenek hihető személyek, őket is fel kell készíteni és támogatni kell, hogy minél teljesebb legyen pedagógiai eszköztárunk. Ez főként azokra igaz, akikre a hivatásbeli döntések támogatásának feladata hárul a papi vagy szerzetesi élet vonatkozásában.

A szülők és a család: minden keresztény közösségen belül el kell ismerni a szülők és a többi családtag mással nem helyettesíthető szerepét a nevelésben. A családon belül elsősorban a szülők azok, akik megjelenítik Isten gondoskodó szeretetét minden ember iránt, azon a szereteten belül, amely a szülőket összeköti saját gyermekeikkel. Ezzel kapcsolatban igen értékes iránymutatásokat fogalmazott meg Ferenc pápa az *Amoris laetitia* apostoli buzdítás ide vonatkozó fejezetében (vö. 259-290).

Lelkipásztorok: Ha a fiatalok találkozhatnak olyan papi személyekkel, akik képesek hitelesen kapcsolatba lépni a fiatalok világával, időt és energiát szánva rá, ide számítva a megszentelt életet élő nőket és férfiakat is, ez döntő fontosságú lehet az új nemzedékek fejlődése szempontjából. Erre hívta fel a figyelmet Ferenc pápa is: „Ezt kérem főképp az Egyház pásztoraitól, a püspököktől és a papoktól: ti vagytok elsősorban a felelősök a keresztény és a papi hitavásokért, és ezt a feladatot nem lehet egy bürokratikus intézmény felelősségévé tenni. Veletek is történt egyszer egy olyan találkozás, amely megváltoztatta az életeteket, amikor egy másik pap (a plébánosotok, a gyóntatótok, a lelki vezetőtok) segített nektek meglátni Isten szeretetének szépségét. Ti is tegyetek így: lépjete oda hozzájuk, hallgassátok meg a fiatalokat (ehhez persze türelem kell!), s ezzel segítségükre lehettek, hogy megérthessék a szívükben zajló mozgásokat és helyes útra irányítsák lépteiket” (Ferenc pápa beszéde a Hivatáspasztorációs kongresszus résztvevőihez, 2016. október 21-én).

Tanárok és más nevelők: Számos katolikus tanár dolgozik, mint elkötelezett tanú az egyetemeken és a mindenféle szintű és fajta iskolákban; számosan vannak jelen a munka világában hozzáértő és szenvedélyes keresztényként, a politikában is sok hívő vállal szerepet, hogy egy igazságosabb társadalom alakításának kovásza legyen; az önkéntesség területén is sokan dolgoznak a közjóért és a teremtett világ megőrzéséért; a szabadidő szervezésében és a sport területén is számosan dolgoznak lendülettel és nagylelkűen. Ők mind a hűséggel és odaadással megélt emberi és keresztény hivatásról tanúskodnak, s azokban, akik látják munkájukat, felkeltik a vágyat, hogy hasonlóképpen tegyenek. Aki készségesen végzi saját hivatását, az mind a hivatáspasztoráció legfontosabb feladatában vesz részt.

3. Helyszínek

A mindennapos élet és a társadalmi elkötelezettség

A felnőtté válás azt jelenti, hogy valaki megtanulja önállóan kezelni az életének azon dimenzióit, amelyek alapvetőek és a hétköznapi élethez tartoznak: az idő és a pénz beosztását, az életstílust és a fogyasztást, a tanulást, a szabadidőt, az öltözködést és az étkezést, az érzelmi életet és a szexualitást. Ez a tanulási folyamat, amelyben a fiatalok mindenképpen részt vesznek, alkalmat teremt rá, hogy rendet tegyenek saját életükben, meghatározzák prioritásaikat. Megtapasztalják a döntés módozatait, amelyek a nagyobb választások gyakorlását is jelentik, megerősítik saját irányultságukat a fontosabb döntések kapcsán. A hitük, minél hitelesebb, annál több köze van mindennapos életükhöz és annál több kérdésre várnak tőle választ. Külön meg kell említeni a munkához illetve a munka hiányához kapcsolódó élettapasztalatot: ezek is alkalmat jelentenek rá, hogy megragadjuk és elmélyítsük hivatásunkat.

Segítségért kiáltanak a szegények és velük együtt a Föld is: ha hajlandók vagyunk ezt meghallani, ez is konkrét alkalom lehet, hogy találkozzunk az Úrral és az Egyházzal, s felfedezzük hivatásunkat. Ahogyan Ferenc pápa tanítja: a közösségi cselekedetek, amelyekkel közös otthonunkról, a Földről vagy a szegények életminőségéről gondoskodunk, „ha áldozatos szeretetet fejeznek ki, mély lelki tapasztalattá válhatnak” (*Laudato si*, 232), vagyis a hivatással kapcsolatos út és döntés állomásává is.

A lekipásztori munka sajátos területei

Az Egyház a fiatalok számára a találkozás, a kulturális képzés, a nevelés, az evangelizáció, az ünneplés és a szolgálat céljára sajátos helyeket hoz létre, az elsők között igyekezvén mindenkit befogadni. Ezen helyszínek és az ott dolgozók számára az első számú kihívás, hogy munkájukat mindig úgy fogják fel, mint egy hálózat építését, amelyben jelen vannak a javaslatok, valamint, hogy tevékenységük stílusában mindig legyen jelen az elindulás, a meglátás és a meghívás hármassága.

- A Világegyház szintjén kiemelkedő jelentőségűek a Világifjúsági Találkozók. Ezeken túl a püspöki konferenciák és az egyes egyházmegyék is egyre inkább érzik annak szükségét, hogy kötelességük a fiatalok számára sajátos eseményeket létrehozniuk.

- A plébániák helyet, tevékenységeket, időt és foglalkozásokat kínálnak fel a fiatal nemzedékek számára. A szentségi élet alapvető alkalmakat kínál, amelyek segítségével növekedhetünk a képességben, hogy elfogadjuk Isten ajándékát életünkben, és meghív az egyházi küldetésben való tevékeny részvételre. A fiatalok világára való odafigyelés jelei az ifjúsági központok és az oratóriumok.

- A katolikus egyetemek és iskolák, amelyek értékes szolgálatot végeznek az oktatás és a képzés terén, ugyancsak az Egyház jelenlétének eszközei a fiatalok között.

- Az önkéntesség keretében végzett társadalmi cselekmények lehetőséget kínálnak rá, hogy az ember kipróbálja magát az önzetlen szolgálatban. A találkozás a szegénységben és kirekesztettségben élő emberekkel kedvező alkalom a lelki növekedésre és a hivatás tisztázására. A szegények ebből a szempontból is tanítómestereink, sőt, az örömhír hordozói, hiszen az esendőség az a hely, ahol megtapasztalhatjuk a megváltásunkat.

- Az egyházi egyesületek és mozgalmak, és számos lelki központ a fiatalok számára komoly utakat kínálnak fel hivatásuk tisztázására. A missziós tapasztalatok az önzetlen szolgálat és termékeny eszmecsere alkalmai, a zarándoklatok újra felfedezése, mint az úton járás formája és stílusa úgy tűnik, értékes és ígéretes. Sok helyen a népi vallásosság tapasztalatai támogatják és táplálják a fiatalok hitét.

- Stratégiai fontosságú helyszín minden szeminárium és képzőközpont, ahol intenzív közösségi élet segítségével a fiatalok megtapasztalhatják azt, ami őket magukat is mások segítésére alkalmassá teszi.

A digitális világ

A már említett okokból külön említést érdemel az új közösségi kommunikációs eszközök világa, amely az újabb nemzedékek számára valódi élettérre vált mára. Soha nem látott lehetőségeket hordoz, főként az információkhoz való hozzájutás vagy a távoli kapcsolatok építése terén, ugyanakkor veszélyeket is rejt (például az internetes zaklatások formájában, a hazárdjátékok, a pornográfia, a *chat room*-okban (chatszoba) leselkedő veszélyek, ideológiai

manipulációk, stb. miatt. Bár az egyes régiók között nagy eltérések vannak, a keresztény közösség még mindig csak építi jelenlétét ezen az új felületen, s ebben a fiataloktól nyilván sok mindent tanulhat.

4. Eszközök

A lelkipásztorkodás nyelve

Néha rádöbbenünk, hogy az egyházas nyelv és a fiatalok nyelve között nehezen áthidalható a távolság, noha számos formában megtapasztaltuk már a termékeny találkozást a fiatalok érzékenysége és az Egyház javaslatai között a biblikus, liturgikus, művészi, katechetikai és kommunikációs területen. Olyan Egyházzal álmodunk, amely teret tud engedni a fiatalok világának és a fiatalok nyelvének, amely megbecsüli és használja a fiatalok kreativitását és tehetségét.

Látjuk, hogy a sport különösképpen fontos terepe a nevelésnek, a zene és más művészeti kifejezési módok pedig hatalmas lehetőségeket hordoznak, amelyek a fiatalok fejlődését segíthetik.

A nevelő gondoskodás és az evangelizáció útjai

A fiatalok felé forduló lelkipásztori munkában, ahol sokkal inkább folyamatok elindításáról, semmint területek elfoglalásáról van szó, meg kell látnunk, hogy elsőrendű fontosságú az egyén emberi fejlődésének támogatása, valamint azok a pedagógiai és képzési eszközök, amelyek ezt segíthetik. Az evangelizáció és a nevelés között eredendően kapcsolat áll fenn, s a mai társadalmi környezetben számolnunk kell a szabadságra való érettség folyamatának fokozatosságával.

A múlthoz képest hozzá kell szoknunk, hogy a hithez való közeledés útjai egyre kevésbé egy kaptafára zajlanak, sokkal jobban oda kell figyelni az egyének személyes jellegzetességeire. Azok mellett, akik a keresztény bevetés megszokott szakaszait követik, sokan vannak, akik más úton jutnak el az Úrral és a hívők közösségével történő találkozásra, előrehaladottabb korban például a társadalmi igazságosság iránti elkötelezettségüknek fogva vagy úgy, hogy az Egyházon kívül eső közegben találkoznak valakivel, aki hiteles tanú a számukra. A közösség számára kihívást jelent, hogy mindenkit képesek legyenek befogadni, Jézus nyomában járva, aki képes volt beszélni zsidókkal és szamaritánusokkal, görög kultúrájú pogányokkal és római hódítókkal egyaránt, mindenkiben megragadva legmélyebb vágyát.

Csend, elmélkedés, imádság

Végül és legfőképpen, nem létezhet döntés anélkül, hogy ápolnánk kapcsolatunkat az Úrral és ne állnánk folyamatos párbeszédben az Ő Igéjével. Főként a *Lectio Divina* olyan értékes módszer, amit az Egyház hagyománya javasol.

Az egyre zajosabb társadalomban, amelyben az ingerek egymásra torlódva érnek bennünket, a fiatalok hivatását gondozó lelkipásztori munkában alapvető cél olyan alkalmakat felkínálni, hogy megízlelhessék a csend és az elmélkedés értékét, és képessé váljanak saját tapasztalataik értelmezésére a lelkiismeretükre figyelve.

5. A názáreti Mária

Bízzuk rá Máriára ezt a folyamatot, amelynek során az Egyház azon tanakodik, miképpen kísérheti el a fiatalokat, hogy elfogadják a meghívást a szeretetben adódó örömré, a teljes életre. Ő, a fiatal názáreti asszony, aki életének minden szakaszában befogadja, őrzi és szívében forgatja az Igét (vö. Lk 2,19), előttünk jár ezen az úton.

Minden fiatal felfedezheti Mária életében az odafigyelést, a hit bátorságát, a választás mélységét és a szolgálatkészséget (vö. Lk 1,39-45). „Kicsinységében” a Szent Szűz, József jegyeseként, átéli a gyengeséget és a fáradságot Isten titokzatos akaratának elfogadásában (vö. Lk 1,34). Őt is arra hívta meg Isten, hogy lépjen ki saját magából és saját terveiből, s tanuljon meg ráhagyatkozni és bízni.

Amikor megemlékezik a „nagy dolgokról”, amelyeket a Mindenható végbevitt életében (vö. Lk 1,49), a Szent Szűz nem érzi magát egyedül, hanem tudja, hogy szereti és támogatja az Úr, aki ezt az angyal „Ne félj!” biztatásával tudatta vele (vö. Lk 1,30). Annak tudatában, hogy Isten mellette áll, Mária kitárja a szívét a „*Legyen nekem a te igéd szerint*” kimondásával és ezzel megnyitja az Evangélium útját (vö. Lk 1,38). Ő a közbenjáró asszony (vö. Jn 2,3), aki Fia keresztje láttán, a „szeretett tanítvánnyal” együtt ismét elfogadja a felhívást, hogy legyen élete termékeny és adjon életet az emberek történelmének. Az ő pillantásában minden fiatal felfedezheti a döntés szépségét, szívében megtapasztalhatja a közelség gyengédségét, a tanúságtétel és a küldetés bátorságát.

KÉRDŐÍV

Ennek a kérdőívnek az a célja, hogy segítsen azoknak a szervezeteknek, akik jogosultak véleményt formálni az ifjúság világáról, és megvizsgálni a maguk tevékenységét a hivatások tisztázása terén, hogy összegyűjthessük a szükséges anyagot a *Munkadokumentum* avagy *Instrumentum laboris* megszerkesztéséhez.

Ahhoz, hogy tekintetbe tudjuk venni az egyes földrészek sajátos helyzetét, a 15. kérdés után minden egyes földrajzi területre vonatkoztatva 3-3 kérdést iktattunk be, hogy az érdekelt szervezetek ezekre is válaszoljanak.

Ahhoz, hogy a munkát áttekinthetővé és fenntarthatóvá tegyük, arra kérjük az egyes szervezeteket, hogy válaszként körülbelül egy oldalt küldjenek az adatok tekintetében, 7-8 oldalt a helyzet értékeléséről, és 1-1 oldalt a három tapasztalatról, amelyet megosztanak a többiekkel. Ha kívánják és szükséges, további szövegeket is lehet mellékelni az összefogott anyag kiegészítésére és alátámasztására.

1. Adatgyűjtés

Kérjük, hogy lehetőség szerint jelöljék meg forrásaikat és a hivatkozott éveket. Mellékletként lehet további összefoglaló adatokat is megküldeni, ha ilyenek rendelkezésükre állnak és fontosnak tűnnek az egyes országok helyzetének megértéséhez.

- A lakosok száma az adott országban / az adott országokban és születési ráta.
- A fiatalok (16-29 évesek) száma és százalékos aránya az adott országban /az adott országokban.
- A katolikusok száma és százalékos aránya az adott országban / az adott országokban.
- Átlagos életkor (az utolsó öt évben kötött) házasság időpontjában (megkülönböztetve a férfiakét és a nőké), a szemináriumba történő belépéskor illetve a szerzetesi élet megkezdésekor (férfiak és nők külön).
- A 16-29 éves korosztályon belül, hány százalékos arányt képviselnek a diákok, a dolgozók (lehetőség szerint szakmánként), munkanélküliek, rendszeren kívüliek.

2. A helyzet értelmezése

a) Fiatalok, Egyház, társadalom

A következő kérdések egyaránt vonatkoznak az egyházi közeget látogató fiatalokra és azokra is, akik távolabb esnek vagy idegenek tőle.

1. Milyen módon figyelik meg a fiatalok valóságát?
2. Melyek a legfontosabb kihívások és a legjelentősebb lehetőségek a fiatalok szempontjából az Önök országában / az Önök országaiban?
3. Az egyházi közegben milyen intézményes vagy nem intézményes ifjúsági csoportosulásoknak és helyeknek van legnagyobb sikere és miért?

4. Az egyházi közegen kívül milyen intézményes vagy nem intézményes ifjúsági csoportosulásoknak és helyeknek van legnagyobb sikere és miért?
5. Konkrétan mit várnak el a fiatalok ma az Egyháztól az Önök országában / az Önök országaiban?
6. Az Önök országában / országaiban a fiatalok miképpen vehetnek részt az egyházi közösség életében?
7. Hol és miképpen tudnak Önök találkozni azokkal a fiatalokkal, akik nem látogatják az egyházi közeget?

b) Az ifjúsági hivatáspasztoráció

8. Miképpen játszanak szerepet a családok és a közösségek a fiatalok hivatásról szóló döntésében?
9. Mivel járulnak hozzá a hivatásról szóló döntésre való felkészüléshez az iskolák, egyetem és más képzést végző (civil vagy egyházi) intézmények?
10. Milyen módon vannak Önök tekintettel a digitális világ fejlődése révén létrejött kulturális változásokra?
11. A Világifjúsági Találkozók, és más országos vagy nemzetközi események miképpen válnak a normális lelkipásztori gyakorlat részévé?
12. Az Önök egyházmegyéiben miképpen tervezik meg az ifjúsági hivatáspasztoráció tapasztalatát és útjait?

c) A segítők

13. A lelkipásztorok és egyéb nevelők milyen időt és teret szentelnek a személyes lelkivezetésnek?
14. A hivatásgondozással foglalkozó személyeket milyen kezdeményezések és képzések segítik munkájukban?
15. A szemináriumokban milyen személyes lelkivezetést kínálnak fel?

d) Az egyes földrajzi térségekre vonatkozó kérdések

AFRIKA

- a. Az ifjúságpasztoráció milyen látásmódja és szervezete felel meg legjobban az Önök földrészen?
- b. Hogyan értelmezhető a „lelkiatya” fogalma olyan közegben, ahol a gyermekek apa nélkül nőnek fel? Milyen képzést kínálnak fel Önök?
- c. Hogyan tudják Önök azt kommunikálni a fiataloknak, hogy szükség van rájuk az Egyház jövője szempontjából?

AMERIKA

- a. Az Önök közösségei hogyan tudják gondját viselni azoknak a fiataloknak, akik megtapasztalják a szélsőséges erőszakot (gerillaháborúk, bűnözői bandák, börtön, kábítószer, erőszakos házasság), és miképpen tudják életük során támogatni őket?

b. Milyen képzést kínálnak fel Önök, hogy támogassák azoknak a fiataloknak az elkötelezettségét, akik a társadalmi-politikai színtéren dolgoznak a közjóért?

c. Az erős szekularizáció kontextusában melyek azok a lelkipásztori akciók, amelyek leghatékonyabbak a hit útjának folytatásának támogatására a keresztény beavatás megtörténte után?

ÁZSIA E ÓCEÁNIA

a. Miért és hogyan gyakorolnak vonzerőt a fiatalokra azon Egyházon kívül eső csoportos vallási valóságok, amelyekbe meghívást kapnak?

b. Hogyan kapcsolhatók össze a helyi kultúra értékei a keresztény életjavaslattal, a népi vallásosság segítségével?

c. Hogyan használják Önök a lelkipásztori munkában az ifjúsági nyelvet (főként a médiára, sportra, zenére vonatkozóan)?

EURÓPA

- Miképpen segítik Önök a fiatalokat abban, hogy bizalommal és reménykedve nézzenek a jövőbe Európa keresztény hagyományának gazdagságából kiindulva?

- A fiatalok gyakran úgy érzik, hogy elveti és figyelmen kívül hagyja őket a politikai, gazdasági és társadalmi rendszer, amelyben élnek. Miképpen hallgatják meg Önök ezt a tiltakozást, hogy az együttműködés javaslata alakuljon ki belőle?

- Milyen szinten működik még a nemzedékek közötti kapcsolat? Hogyan lehet újra feléleszteni ott, ahol már nem működik?

3. A gyakorlatok megosztása

1. Sorolják fel azokat a főbb pasztorális gyakorlatokat, amelyek a hivatások tisztázását és támogatását segítik az Önök környezetében!

2. Válasszanak ki három olyan gyakorlatot, amelyet legérdekesebbnek tartanak és amelyeket megosztásra érdemesnek ítélnék a Világegyház szintjén, és mutassák be ezeket a következő vázlatnak megfelelően (*legfeljebb egy oldalon mutatva be egy ilyen tapasztalatot*).

a) *Leírás*: Vázolják fel pár sorban az adott tapasztalatot. Kik a szereplői? Hogyan zajlik az adott tevékenység? Hol? Stb.

b) *Elemzés*: Értékeljék elbeszélő formában az adott tapasztalatot, hogy kiemeljék legjellegzetesebb elemeit: mik a céljai? Milyen elméleti alapokon nyugszik? Milyen érdekes feltételezésre épül? Hogyan alakult ki? Stb.

c) *Értékelés*: Melyek az elért és az el nem ért célok? Milyen hatása van társadalmi, kulturális és egyházi szinten? Hogyan és mennyiben jelentős/előremutató az adott tapasztalat? Stb.